

Programmabegroting 2022

Recreatieschap Rottemeren

5 juli 2021

Inhoudsopgave

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	5
3. PROGRAMMAPLAN	7
3.1 PROGRAMMA 1: BEHEER, ONDERHOUD EN EXPLOITATIE GEBIEDEN	7
3.2 PROGRAMMA 2: ONTWIKKELING	12
3.3 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	17
3.4 OVERZICHT OVERHEAD	19
4. PARAGRAFEN	21
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	21
4.3 FINANCIERING	27
4.4 GRONDBELEID	29
4.5 BEDRIJFSVOERING	30
5 FINANCIËLE BEGROTING	31
BIJLAGEN	38

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaplan en hoofdstuk 4: Paragrafen. In hoofdstuk 3 is ook beschreven wat onder de reguliere werkzaamheden valt.

Bestuurlijke context

Recreatieschap Rottemeren behartigt voor de deelnemers de onderlinge samenhang van het gebied en de belangen voor openluchtrecreatie, natuurbescherming en het bewaren en bevorderen van natuur en landschapsschoon. Het recreatieschap heeft sinds 2018 de vorm van een collegeregeling. In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven, biodiversiteit en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied. Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie “Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren” opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie vastgesteld als kaderstellend document. Als uitwerking hiervan is in 2019 gestart met het opstellen van het Ontwikkelplan Rottemeren voor de komende 10 jaar. De vaststelling van het Ontwikkelplan is in de eerste helft van 2021 voorzien. Aansluitend zal een uitvoeringsprogramma met nieuwe projecten worden opgesteld.

Sinds 2017 verricht Staatsbosbeheer de dienstverlening aan Recreatieschap Rottemeren. De samenwerking tussen het recreatieschap en Staatsbosbeheer is vanaf 1 januari 2019 vormgegeven in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottemeren voor de periode 2019 tot en met 2023.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

De activiteiten die sinds 2018 veel aandacht vragen zijn de boswerkzaamheden. Het Algemeen Bestuur heeft op 27 november 2017 goedkeuring verstrekt aan een planmatige aanpak van de bosopstanden om o.a. invulling te geven aan de problematiek van de essentaksterfte. Inmiddels zijn de boswerkzaamheden in de eerste twee werkblokken Bleiswijkse Zoom Noord en Lage Bergse Bos uitgevoerd. In 2020 is gestart met de uitvoering van het derde werkblok Bleiswijkse Zoom Zuid en in 2021 wordt het vierde werkblok Hoge Bergse Bos aangepakt. Waar nodig is/wordt herplant met diverse soorten bomen en beplanting ter bevordering van de biodiversiteit.

Het recreatieschap levert een financiële bijdrage aan het project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. De uitvoering van dit project is in 2020 gestart met het afvissen van de vijverpartijen waarna de baggerwerkzaamheden in de Bleiswijkse Zoom en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers aanvangen. De afronding van het project is voorzien in 2022.

Grondzaken en exploitaties (Economisch beheer)

Het economisch beheer is gericht op het zodanig beheren van de grondposities van het recreatieschap dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Daarnaast worden overeenkomsten met derden aangegaan en beheerd, gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap). Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Ontwikkeling

Bij het opzetten van het Ontwikkelingsplan met Uitvoeringsprogramma en met de programma's Gebiedsontwikkeling A16 en Rivieroevers wordt verder invulling gegeven aan nieuwe projecten en innovatieve ontwikkelingen met als doel vitale en aantrekkelijke gebieden te realiseren en te behouden.

Gebiedsontwikkeling A16 – Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos

Sinds 2018 worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de realisatie van de A16 Rotterdam. Het recreatieschap wil de directe inpassing van deze snelweg aangrijpen om te komen tot een optimale en toekomstbestendige herinrichting van het gehele Lage Bergse Bos. Deze herinrichting omvat in de eerste plaats de wettelijk voorgeschreven maatregelen die direct samenhangen met de inpassing van de A16. De kosten hiervan zijn voor rekening van Rijkswaterstaat. Daarnaast bevat de herinrichting bovenwettelijke maatregelen die niet op Rijkswaterstaat kunnen worden verhaald. Hiertoe is in 2020 het ontwerp Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos vastgesteld waarmee het project in de uitvoeringsfase terecht is gekomen.

Rivieroevers

Het programma Rivieroevers wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam en mede gefinancierd met middelen van het recreatieschap. Deze samenwerking is verankerd in een samenwerkingsovereenkomst waarin o.a. is vastgelegd aan welke projecten binnen het programma Rivieroevers de schapsbijdrage besteed wordt.

Financiële samenvatting

Exploitatie

De deelnemersbijdrage bedraagt € 4.030.100 en is gespecificeerd weergegeven in hoofdstuk 3.3 Algemene Dekkingsmiddelen. Conform de besluitvorming zijn de deelnemersbijdragen gemaximeerd waarbij de jaarlijkse prijsindexatie is doorberekend aan de deelnemers. Ook het meerjarig perspectief is sluitend, waarbij jaarlijks structureel € 35.000 aan de vervangingsinvesteringsreserve is toegevoegd (al vanaf het begrotingsjaar 2021). Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar de diverse programma's.

Vermogenspositie

De geprognoseerde eindstand van de algemene reserve ultimo 2022 bedraagt € 3,3 mln.

In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetsaanpassing heeft onder meer gevolgen voor de indieningstermijn van de programmabegroting. In de praktijk betekent dit dat de programmabegroting half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar gereed moet zijn.

Voor de programmabegroting 2022 zijn de financiële afspraken die gemaakt zijn in artikel 6 van de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottmeren van belang. In dit artikel is bepaald dat de dekking van de kosten m.i.v. 2019 budget-gestuurd wordt en dat *“gerichte prijs- en productafspraken tussen Partijen worden gemaakt over de invulling van de Werkzaamheden”*. Afsproken is dat *“de prijsstelling van de Werkzaamheden”* vanaf 2019 jaarlijks wordt herijkt op basis van interne nacalculatie door Staatsbosbeheer en dat wijzigingen verwerkt worden in de eerstvolgende programmabegroting (met uitzondering van Groot Onderhoud en Kredieten).

De systematiek van bovenvermelde nacalculatie/herijking wordt geïntroduceerd met de Producten en Diensten Catalogus (PDC) van Staatsbosbeheer. Deze PDC biedt handvatten waarmee het recreatieschap en Staatsbosbeheer de samenwerking verder kunnen vormgeven en versterken. In 2021 zullen het recreatieschap en Staatsbosbeheer op basis van deze PDC product- en prijsafspraken maken. De eventuele effecten hiervan worden in een 1e begrotingswijziging 2022 n.a.v. de PDC in beeld gebracht en door middel van een begrotingswijziging voorgelegd in het najaar van 2021.

Het Ontwikkelplan is in de eerste helft van 2021 gereed en het uitvoeringsprogramma naar verwachting in de tweede helft van 2021. Bij de verwerking van de najaarsrapportage 2022 wordt hier rekening mee gehouden.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2022 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2021, de najaarsrapportage 2020, de jaarrekening 2020, kredietmutaties en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2021.

De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan TBM. In 2019 heeft een herijking van de planningen voor Regulier en Groot Onderhoud en de vervangingsinvesteringen plaatsgevonden.

De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. zijn conform de actuele contracten bijgesteld en ook eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen zijn (bij bestaand beleid) meegenomen.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2022 is een indexatie van 1,9% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering is toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel, is de indexering niet toegepast op de baten. Voor de meerjarenraming 2023 tot en met 2025 is geen indexering toegepast.

De begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten alleen worden gedekt met structurele baten. Als

dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

In de voorliggende begroting 2022 is de dienstverlening van Staatsbosbeheer opgenomen overeenkomstig de dienstverleningsbedragen uit de begroting 2021 rekening houdend met de verhoging met de index van 1,9%.

3. Programmaplan

Het programmaplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- *Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden*
- *Programma 2 Ontwikkeling*
- *Algemene dekkingsmiddelen*
- *Overzicht overhead.*

In dit hoofdstuk wordt per programma een toelichting gegeven op de ambities, de voorgestelde aanpak om deze ambities te realiseren en wat de kosten hiervoor zijn.

3.1 Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Ambitie: Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de Gemeenschappelijke Regeling worden onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bevordering van biodiversiteit. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer;
2. Economisch beheer;
3. Regelgeving & handhaving;
4. Communicatie.

Ad.1 Gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltipe. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten.

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjaren onderhoudsprognose. Hiermee worden voorzieningen getroffen voor toekomstig groot onderhoud. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Het product gebiedsbeheer bestaat verder uit:

- inventariseren en selecteren van partijen die in staat zijn om (een deel van het) natuur-en recreatieschap te onderhouden;
- het maken van afspraken met partijen.

In 2022 zijn naast het reguliere onderhoud (o.a. maaien, snoeien, reinigen, schoonhouden van watergangen) en het jaarlijks voorkomende groot onderhoud (o.a. baggeren van watergangen, planmatig bosbeheer van houtopstanden en verwijderen dode essen i.v.m. essentaksterfte, herstel van wegen en paden) extra groot onderhoud maatregelen voorzien. Deze volgen uit de meerjarenplanning en worden in 2021, na controle in het veld, specifiek bepaald en voorbereid. Het programma groot onderhoud wordt nader toegelicht in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Het Algemeen Bestuur heeft op 27 november 2017 goedkeuring verstrekt aan een planmatige aanpak van de bosopstanden om o.a. invulling te geven aan de problematiek van de essentaksterfte. In 2018 zijn de boswerkzaamheden in het eerste werkblok Bleiswijkse Zoom Noord uitgevoerd en zijn risicovolle essen in de overige gebiedsdelen aangepakt. Vooralsnog is in 2019 het werkblok Lage Bergse Bos en oostelijk deel Hoekse Park uitgevoerd. In 2020 zijn het werkblok Bleiswijkse Zoom zuidelijk gedeelte en gedeelte Zevenhuizenplas uitgevoerd en in 2021 wordt het werkblok Hoge Bergse Bos uitgevoerd. In 2022 wordt gedeelte Nessebos, Zevenhuizenzoom, Eendrachtpolder en laatste gedeelte Zevenhuizenplas uitgevoerd. Waar nodig is/wordt herplant met diverse soorten bomen en beplanting ter bevordering van de biodiversiteit.

Ook het beheersen van invasieve plaagsoorten, zoals reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop, is een belangrijk aandachtspunt. Deze soorten worden jaarlijks gemonitord zodat zij niet de overhand krijgen in de natuur- en recreatiegebieden, de te beheersen gebieden worden steeds kleiner en de verwachting is dat het in 2022 handmatig onder controle te houden is.

In het kader van het project Ontwikkellocaties wordt vanaf 2020 een aantal lopende initiatieven en ontwikkellocaties met prioriteit opgepakt. In hoeverre de uitvoering hiervan zal leiden tot consequenties voor het beheerbudget is ten tijde van het opstellen van deze begroting 2021 nog niet inzichtelijk.

Ad.2 Economisch beheer

De taken die binnen economisch beheer worden uitgevoerd zijn:

- Beheer grondpositie
- Beheer exploitaties

Het aantrekken van structurele exploitaties is er op gericht de identiteit en attractiewaarde van het gebied te versterken. Evenementen dienen te passen binnen de beleidsmatige kaders van de gemeenten op o.a. het gebied van veiligheid en de landelijke regelgeving vanuit de flora- en faunawet. Daarnaast is het maatschappelijk draagvlak van groot belang.

Beheer grondposities

De grondposities (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) worden zodanig beheerd dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen (recreatief) belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het recreatieschap.

Beheer exploitaties

Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten.

Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Indien binnen programma ontwikkeling of kwaliteitsimpuls waarvoor een separaat urenbudget of krediet beschikbaar is gesteld, behoefte is aan een van de taken uit het product *economisch beheer*, dan komen de uren niet ten laste van product *economisch beheer*, maar ten laste van dit separate urenbudget of krediet.

Ad.3 Regelgeving & handhaving

Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen;
- Toezicht en handhaving.

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

De recreatiegebieden kunnen gebruikt worden voor het recreëren door individuen en door groepen. Voor beide vormen van gebruik geldt dat niet alles altijd mag en kan. Wanneer een gebruiker of organisatie een bepaalde activiteit wil uitvoeren binnen het recreatieschap, vraagt hij hiervoor een vergunning, ontheffing of toestemming aan. Dit komt voort uit het oogpunt van de doelstellingen van de Gemeenschappelijke Regeling en de openbare orde en veiligheid. Het recreatieschap verleent vergunningen en ontheffingen uitsluitend op basis van de Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018. Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

Toezicht en handhaving

Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de drie onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap heel houden. Hiermee wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

Ad.4 Communicatie

Het bestuur wordt gefaciliteerd in het vertalen van haar ambities aan het publiek en op een positieve wijze beïnvloeden van de publieke opinie. Daarnaast wordt de promotie van de recreatiegebieden en de routenetwerken verzorgd, zodat de bekendheid wordt vergroot en het bezoek aan de gebieden wordt gestimuleerd. Hiervoor zullen met name digitale communicatiemiddelen worden ingezet. Indien van toepassing werkt communicatie daarin samen met andere (terreinbeherende) organisaties. Daarnaast werkt het recreatieschap nauw samen met partijen uit het gebied als Stichting Plezier de Rotte, Natuurvereniging Rotta en de communicatieadviseurs van participerende gemeenten voor het bereiken van doelgroepen rond specifieke onderwerpen.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Lasten			
Gebiedsbeheer	3.909.376	3.556.600	3.641.800
Economisch beheer	389.601	243.800	251.000
Regelgeving & handhaving	509.900	517.800	527.600
Communicatie	23.640	25.800	26.200
Totaal lasten	4.832.517	4.344.000	4.446.600
Baten			
Gebiedsbeheer	65.502	67.400	57.400
Economisch beheer	808.464	680.000	718.900
Regelgeving & handhaving	-	-	-
Communicatie	-	-	-
Totaal baten	873.966	747.400	776.300
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.958.551-	3.596.600-	3.670.300-
Kredieten			
Lasten kredieten	255-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	1.065	-	-
Saldo kredieten	1.320	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.957.230-	3.596.600-	3.670.300-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	159.432	140.000	154.800
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	159.432	140.000	154.800
Resultaat	3.797.799-	3.456.600-	3.515.500-

De lasten voor 2022 gebiedsbeheer van € 3,6 miljoen bestaan voor € 1,2 miljoen uit regulier onderhoud, de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud van € 1,6 miljoen, lasten dienstverlening Staatsbosbeheer € 0,7 miljoen, € 0,1 miljoen afschrijvingslasten en overig lasten van € 44.000.

Zie voor de dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud ook de verdere toelichting op de voorziening Groot Onderhoud bij paragraaf 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

De baten op gebiedsbeheer bestaan uit de jaarlijkse vrijval uit de voorziening afkoopsommen voor € 24.200 en (bijdragen) veerpont € 13.200. Vanaf 2018 is jaarlijks een bedrag aan inkomsten leges en vergunningen begroot van € 20.000. De totale baten gebiedsbeheer komen hiermee op € 57.400. De baten ad € 10.000 voor de inspiratieruimte A16, welke doorlopen tot en met het derde kwartaal 2024, zijn opgenomen bij huren en pachten bij economisch beheer.

De lasten voor 2022 economisch beheer nemen toe met €7.200 ten opzichte van de begroting 2021, met name vanwege de lasten voor verzekeringen met € 5.200.

De baten economisch beheer bedragen € 718.900, dit zijn begrote baten huren/pachten. In de jaarrekening 2020 waren de baten onder andere hoger in verband met opbrengsten i.v.m. glasvezel.

Het begrote bedrag van € 154.800 aan geplande onttrekkingen ten gunste van de exploitatie uit de reserves betreffen de volgende posten:

1. Een bedrag van € 120.800 vanuit de Reserve beheer Noordoever als jaarlijkse dekking voor het onderhoud aan de Noordoever;
2. Een bedrag van € 34.000 vanuit de reserve vervangingsinvesteringen als dekking voor de afschrijvingen met maatschappelijk nut.

Kredieten

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet (A)	Realisatie t/m 2020 (B)	Begroting 2021	Prognose 2022	Prognose t/m 2022	% lasten t.o.v. totaal krediet
Project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom	2022	545.915	0	0	0	0	0%
- Dekking uit Algemene Reserve		545.915	0	0	0	0	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	0	0	0	0	
Onderhoud 4 Rottekijkers	2023	40.000	0	0	0	0	0%
- Dekking uit Investeringsreserve		40.000	0	0	0	0	
Totaal programma Beheer		585.915	0	0	0	0	
- Dekking uit Algemene Reserve		545.915	0	0	0	0	
- Dekking uit Investeringsreserve		40.000	0	0	0	0	

Project Waterkwaliteit Bleiswijkse Zoom

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is in 2020 gestart met de uitvoering van het project met het afvissen van de vijverpartijen. Hierna zijn de baggerwerkzaamheden in de Bleiswijkse Zoom en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers uitgevoerd. In 2021 wordt het project vervolgd met de aanleg van een bypass omdat er zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat gebiedsvreemd water in de vijverpartij terechtkomt. In 2021 wordt ook gestart met het aanbrengen van Phoslock op de bodem van de vijverpartij.

Onderhoud 4 Rottekijkers

Op dit moment staan er 2 Rottekijkers in het gebied de andere twee moeten nog worden geplaatst en de locaties zijn inmiddels bepaald, de twee laatste Rottekijkers worden in 2021 geplaatst.

3.2 Programma 2: Ontwikkeling

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de Gemeenschappelijke Regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken. In de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling die per 1 januari 2018 in werking is getreden, is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven, biodiversiteit en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied. Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie “Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren” opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie in 2019 vastgesteld als kaderstellend document. Als uitwerking hiervan is gestart met het opstellen van het Ontwikkelplan Rottemeren voor de komende 10 jaar. Dit Ontwikkelplan wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 vastgesteld waarna een uitvoeringsprogramma zal worden opgesteld.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

Het bestuur wordt geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van initiatieven die de doelstelling van het schap raken. Zo wordt inspraak geleverd op ‘ruimtelijke plannen’ en initiatieven van derden. Hiervoor wordt het product Planvorming & Gebiedsontwikkeling op basis van reguliere uren geleverd. Tot dit product behoort ook strategische of anticiperende verwerving en het tijdelijk beheer in het kader van vastgoed. Voor gebieden wordt via verwerving, erfpacht of huur een positie verkregen.

Voorts wordt invulling gegeven aan nieuwe projecten en ontwikkelingen met als doel vitale en aantrekkelijke gebieden te realiseren en te behouden, o.a. in de programma’s Gebiedsontwikkeling A16 en Rivieroevers.

Rivieroevers

Het programma Rivieroevers wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam en mede gefinancierd met middelen van het recreatieschap. Deze samenwerking is verankerd in een samenwerkingsovereenkomst waarin o.a. is vastgelegd aan welke projecten binnen het programma Rivieroevers de schapsbijdrage besteed wordt.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma Ontwikkeling	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Lasten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	242.500	245.900	250.600
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal lasten	242.500	245.900	250.600
Baten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	-	-	-
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	242.500-	245.900-	250.600-
Kredieten			
Lasten kredieten	427.634	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	9.260	-	-
Saldo kredieten	418.374-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	660.874-	245.900-	250.600-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	891.055	-	-
Onttrekking reserves	1.309.428	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	418.373	-	-
Resultaat	242.500-	245.900-	250.600-

De lasten op planvorming en gebiedsontwikkeling betreffen de dienstverleningslasten SBB voor een bedrag van € 250.600.

Kredieten

Sinds 2018 zijn de verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten en provincies voor Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Eén van de wijzigingen is dat investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2018 geactiveerd dienen te worden. In de krediettabel is aangegeven welke kredieten binnen de programma's (exploitatie) verantwoord worden en welke volgens het BBV worden geactiveerd (activeren). Op de geactiveerde kredieten (projecten) wordt vervolgens jaarlijks afgeschreven. De afschrijvingslasten worden wel binnen de programma's (exploitatie) verantwoord.

In 2022 zijn deels afschrijvingslasten begroot omdat afschrijving start in het jaar nadat het krediet/project volledig is afgerond. Op het moment van het opstellen van de begroting 2022 is het nog niet duidelijk welke kredieten/projecten in 2021 gereed komen. Deze mutaties worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2022.

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet (A)	Realisatie t/m 2020 (B)	Begroting 2021	Prognose 2022	Prognose t/m 2022	% lasten t.o.v. totaal krediet
Kwaliteitsimpuls LBB aansluitingen op nwe inr. tunneldak	2024	800.000	0	0	0	0	0%
- Dekking uit Reserve Herinrichting Gebied rond A16		800.000	0	0	0	0	
Kwaliteitsimpuls LBB Realisatie 1e fase eilandenrijk	2024	846.997	27.780	0	0	27.780	3%
- Dekking uit Reserve Herinrichting Gebied rond A16		393.790	0	0	0	0	
- Dekking via Nog te ontvangen bedragen (balanspost)		453.207	14.864	0	0	14.864	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	12.915	0	0	12.915	
Inrichting Evenemententerrein Eendragtspolder	2022	135.021	31.847	0	0	31.847	24%
- Dekking via Vooruitontvangen bedragen (balanspost)		135.021	31.847	0	0	31.847	
Inrichting Evenemententerrein Lansingerveld	2022	350.000	46.357	0	0	46.357	13%
- Dekking uit Investeringsreserve		350.000	28.111	0	0	28.111	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	18.246	0	0	18.246	
Verlengde Molengangenpad	2023	1.999.238	126.600	0	0	126.600	6%
- Dekking uit Investeringsreserve		182.000	17.652	0	0	17.652	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	11.794	0	0	11.794	
- Dekking bijdragen derden Activering voorz. Maatschappelijk nut		1.000.000	38.164	0	0	38.164	
- Dekking via Vooruitontvangen bedragen (balanspost)		817.238	58.990	0	0	58.990	
Kwaliteitsimpuls Biodiversiteit 2e fase	2024	115.000	0	0	0	0	0%
- Dekking uit Investeringsreserve		20.000	0	0	0	0	
- Dekking bijdragen derden Activering voorz. Maatschappelijk nut		95.000	0	0	0	0	
Marketing Ook dit is de Rotte	2023	300.000	235.749	0	0	235.749	79%
- Dekking uit Algemene reserve		300.000	235.749	0	0	235.749	
Totaal programma Ontwikkeling		4.546.256	468.332	0	0	468.332	
- Dekking uit Reserve Herinrichting Gebied rond A16		1.193.790	0	0	0	0	
- Dekking uit Algemene reserve		300.000	235.749	0	0	235.749	
- Dekking uit Investeringsreserve		552.000	45.763	0	0	45.763	
- Dekking via Vooruitontvangen bedragen (balanspost)		1.405.466	105.701	0	0	105.701	
- Dekking bijdragen derden Activering voorz. Maatschappelijk nut		1.095.000	38.164	0	0	38.164	
- Activering voorzieningen Maatschappelijk nut		0	42.955	0	0	42.955	

Kwaliteitsimpuls LBB aansluitingen op nieuwe inrichting tunneldak A16

Betreft een reservering financiële middelen om na realisatie van de A16 alle infra en overige doeltypen aan te kunnen sluiten op de inrichting van het tunneltracé (van het Lage Bergse Bos conform het ontwerp Kwaliteitsimpuls LBB)

Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos, Realisatie 1e fase Eilandenrijk

Op basis van beschikbare middelen is in juli door het Algemeen Bestuur vastgesteld dat in 2020 gestart kan worden met de engineering en realisatie van de 1e fase van het Eilandenrijk. Deze 1e fase behelst het vergraven van de grond voor de aan te brengen eilanden, aanleg van enkele bruggen en aanlegsteigers.

Vanwege de mogelijke combinatie van de vergraving van het eilandenrijk en de watercompensatie voor Rijkswaterstaat is besloten de werkzaamheden in één keer en niet in fases uit te voeren om extra hinder voor de omgeving te voorkomen.

Evenemententerreinen

Eendragtspolder

Mede naar aanleiding van moties in de gemeenteraad van Zuidplas is verkend welke maatregelen nodig zijn om een terrein in de Eendragtspolder als evenemententerrein geschikt te

maken. Er is hiervoor een onderzoek gedaan als onderbouwing van de aanvraag voor een Omgevingsvergunning Tijdelijk Gebruik.

Er is een businesscase opgesteld die aangeeft dat de exploitatie van het terrein zonder structurele bijdrage van gemeenten of schap niet mogelijk is. Er wordt daarbij uitgegaan van een beperkt aantal evenementen met een beperkt aantal bezoekers om de overlast voor de omgeving te beperken en vanwege de mogelijke verstoring van de natuurwaarden in het broedseizoen. Om een groter evenement mogelijk te maken zijn investeringen nodig die door het schap moeten worden gemaakt of door de organisator. Mede door de ligging, ver van openbaar vervoer, is de verwachting dat er niet veel vraag zal zijn naar dit terrein vanuit de organisatoren. Verder is door het stilvallen van evenementen door COVID-19 niet duidelijk of het terrein kan voldoen in de behoefte van gemeente Rotterdam om festivals uit de stad te plaatsen.

Gelet op bovenstaande belemmeringen en onzekerheden heeft het Dagelijks Bestuur besloten het terrein vooralsnog niet verder te ontwikkelen. De beschikbare ruimte blijft wel gereserveerd.

Lansingerveld

De gemeente Lansingerland heeft een evenementenvisie opgesteld waarin een groei van het aantal grootschaligere evenementen mogelijk wordt gemaakt. Deze visie wordt uitgewerkt tot een evenementenbeleid. In dit evenementenbeleid zal de positie van het Lansingerveld in het gemeentelijke evenementenbeleid worden bepaald. Het ontwikkelen van dit beleid is uitgesteld in verband met Covid 19.

Het recreatieschap heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden om grotere evenementen te laten plaatsvinden op dit terrein. Dit geeft aan dat na investeringen in het terrein 5.000 bezoekers per dag mogelijk zijn. Meer bezoekers zijn mogelijk als ook de omliggende infrastructuur wordt aangepast.

De opgestelde businesscase laat zien dat ook dit terrein niet zonder structurele bijdragen van schap of gemeenten geëxploiteerd kan worden. Daarbij wordt ook hier uitgegaan van een beperkt aantal grotere evenementen om overlast voor omwonenden te beperken.

Ook voor het Lansingerveld heeft het Dagelijks Bestuur besloten het terrein vooralsnog niet verder te ontwikkelen maar wel de beschikbare ruimte te reserveren.

Verlengde Molengangenpad

Het Dagelijks Bestuur heeft in oktober 2020 een concept Definitief Ontwerp vastgesteld. Dit vormt de basis voor de benodigde bestemmingsplanwijziging om de aanleg van dit fietspad mogelijk te maken. De verwachting is, dat de bestemmingsplanprocedure eind 2021 afgerond zal zijn. Daarna volgt waarschijnlijk een bezwaarprocedure die zal doorlopen in 2022.

De grondverwerving komt niet van de grond. Vooralsnog willen de grondeigenaren niet in gesprek over verwerving van hun eigendommen. Men wacht de formele status van het bestemmingsplan af. Dit betekent, dat de daadwerkelijke verwerving van gronden pas in 2022 een stap verder gebracht kan worden.

Het draagvlak voor de realisatie van deze fietsverbinding bij de direct omwonenden is niet verbeterd. Vooral vanuit het Dorp Moerkapelle is veel weerstand tegen deze fietsverbinding. Ook de gemeenteraad van Zuidplas heeft dit opgevangen en een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om nog een keer opnieuw het westelijke en oostelijke tracé tegen elkaar af te wegen. De weerstand vertraagt het ontwikkelingsproces en kost veel personele inzet.

Iedere 1e donderdag van de maand is er een digitaal spreekuur waarin mensen hun vragen kunnen stellen en bezwaren kunnen uiten. Hiervan wordt slechts beperkt gebruik gemaakt.

Kwaliteitsimpuls Biodiversiteit 2^e fase

Als vervolg op het succesvolle project Biodiversiteit is in 2019 een nieuwe subsidie aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland. Het gaat om een subsidie ter bevordering van het leefgebied van iconsoorten. Helaas was het subsidiebudget niet groot genoeg om beide deelgebieden in onze aanvraag te honoreren. In 2020 hebben we de mogelijkheden verkend voor de ontwikkeling van een rietlandbiotoop voor de Blauwborst in de Zevenhuizerplas, waarbij is gebleken dat er mogelijke strijdigheid optreedt met de waterkwaliteit en de bestaande ecologische waarden. Een en ander wordt samen met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard verder onderzocht. Dit project wordt wederom in samenwerking met Natuur- en vogelwacht Rotta en Ekologika uitgevoerd.

Marketing Ook dit is de Rotte

Recreatieschap Rottemeren, gemeente Rotterdam, Ondernemersvereniging Rottemeren en Stichting Plezierrivier werken sinds 2018 samen om uitvoering te geven aan de door het recreatieschap vastgestelde marketingstrategie Ook dit is de Rotte. Om de uitvoering van 'Ook dit is de Rotte' mogelijk te maken hebben bovenstaande partijen een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, met een voorlopige looptijd tot en met 2021. Uit het krediet Marketing Ook dit is de Rotte worden o.a. de jaarlijks opgestelde marketingplannen gefinancierd. De uitvoering hiervan ligt bij de Ondernemersvereniging Rottemeren. In 2021 wordt uitgewerkt hoe Ook dit is de Rotte vanaf 2022 uitgevoerd en gefinancierd wordt en op welke wijze de samenwerking in het vervolg vorm krijgt.

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Lasten			
Algemene dekkingsmiddelen	-	1.300	1.300
Overige structurele lasten	228	10.900	500
Totaal lasten	228	12.200	1.800
Baten			
Overige structurele baten	-	-	-
Deelnemersbijdrage	3.928.900	3.971.800	4.030.100
Totaal baten	3.928.900	3.971.800	4.030.100
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.928.672	3.959.600	4.028.300
Kredieten			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.928.672	3.959.600	4.028.300
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	411.688	35.000	35.000
Onttrekking reserves	411.688	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	35.000-	35.000-
Resultaat	3.928.672	3.924.600	3.993.300

De lasten op de algemene dekkingsmiddelen van € 1.800 voor 2021 bestaat uit bank- en treasury kosten en uit een budget onvoorzien 2022 van € 500 (was in 2021 € 10.900).

De toevoeging aan de reserve betreft de toevoeging aan de vervangingsinvesteringsreserves. Voor de lange termijn is dit budget benodigd om bruggen en steigers te vervangen.

Zie voor de specificatie van de deelnemersbijdragen 2022 onderstaande tabel en toelichting.

Deelnemersbijdragen

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage
Gemeente Rotterdam	3.667.400	91%
Gemeente Lansingerland	201.500	5%
Gemeente Zuidplas	161.200	4%
TOTAAL	4.030.100	100%

Conform de eerdere besluitvorming van het bestuur zijn de deelnemersbijdragen gemaximeerd, waarbij alleen de jaarlijkse prijsindexatie doorberekend mag worden aan de deelnemers (prijsindexatie 1,9% op de lasten, bedrag van € 58.300). De prijscompensatie wordt in 2022 doorberekend aan de deelnemers.

3.4 Overzicht Overhead

Sinds 2018 wordt Overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's verantwoord, maar centraal in deze paragraaf wordt opgenomen. Voor de bepaling van de overhead is aangesloten bij de taakvelden zoals beschreven in het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het recreatieschap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Daarnaast worden de bestuursvergaderingen voorbereid, worden verslagen gemaakt en worden acties uitgezet bij de ambtelijke organisatie van Staatsbosbeheer.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten;
2. Juridische ondersteuning en advisering;
3. Financiën.

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen;
- het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is;
- het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen;
- eerste aanspreekpunt zijn voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/ projecten die in schapsverband spelen;
- het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers.

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht. Hieronder kan met name worden verstaan; het adviseren over, het beoordelen van of het opstellen van overeenkomsten. Daarnaast heeft het product betrekking op het beoordelen van aansprakelijkstellingen jegens het recreatieschap en het aansprakelijk stellen van derden. Tevens biedt dit product ondersteuning aan bij het opstellen en wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, de gebiedsverordening of de daartoe behorende aanwijzingsbesluiten. Bij eventuele gerechtelijke procedures wordt er opgetreden als gemachtigde. Tot slot behoren ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en Wet Bibob (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) tot de juridische ondersteuning en advisering.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de Gemeenschappelijke Regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen;
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders;
- opstellen van de planning & control producten, zoals begroting, najaarsrapportage en jaarstukken;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidie-controles, jaarrekeningcontrole).

Financiën: Wat gaat het kosten?

Overhead	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Lasten			
Bestuursproducten	108.923	111.700	113.700
Juridische ondersteuning en advisering	29.687	16.400	16.700
Financiën	93.068	94.000	96.800
Totaal lasten	231.678	222.100	227.200
Baten			
Bestuursproducten	-	-	-
Juridische ondersteuning en advisering	-	-	-
Financiën	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	231.678-	222.100-	227.200-
Kredieten			
Lasten kredieten	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	231.678-	222.100-	227.200-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	231.678-	222.100-	227.200-

De lasten op Overhead bedragen voor een bedrag van € 196.400 aan dienstverleningslasten SBB . Daarnaast is een budget voorzien van totaal € 30.800 voor overige bestuurs- en advieskosten en accountantskosten 2021.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd / ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Veranderingen in bestaande (eerder gemelde) risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden*	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen	Incidenteel/structureel	p.m.	Middel	p.m.
2. Locatie asfaltfabriek	Incidenteel	€ 285.000	Laag	€ 57.000
3. Essentaksterfte	vervallen			
4. Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats HBB	Incidenteel	€ 87.000	Laag	€ 17.400
5. Gerechtelijke procedure ivm geannuleerd evenement in 2016	Incidenteel	p.m.	Laag	p.m.
6. Ezelsbruggetje	Incidenteel	€ 30.000	Middel	€ 15.400
Totaal		€ 372.000		€ 74.400

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

De weerstandscapaciteit bedraagt eind 2021 naar verwachting €3,3 mln. (gelijk aan de stand van de Algemene Reserve per eind 2021). Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen. Hierna worden de geïnventariseerde risico's toegelicht.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn in een extern advies door een fiscalist ten behoeve van alle recreatieschappen in beeld gebracht. De kern van het advies is als volgt: per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, die vallen onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer', dit omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Voor de overige activiteiten is ook geen sprake van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten dan wel wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. Aangezien de inhoud van het advies nog niet is bevestigd door de Belastingdienst, blijft vennootschapsbelasting een risico. Dit is echter niet te kwantificeren en wordt derhalve beschouwd als een PM-post.

Risico 2: Locatie asfaltfabriek

De saneringsplicht voor de locatie asfaltfabriek is in 2007 afgelopen. Het recreatieschap beschouwt zich onschuldig eigenaar die niet voor de kosten (indicatie € 285.000) kan worden aangesproken. Zoals op 29 november 2007 aan het Algemeen Bestuur is medegedeeld heeft het Dagelijks Bestuur op basis van deze informatie op 20 september 2007 besloten niet tot sanering over te gaan. De locatie van de asfaltfabriek ligt in het tracé van de A16 Rotterdam en zal in dit kader worden gesaneerd door Rijkswaterstaat (RWS). De opdrachtnemer van RWS heeft de sanering in twee delen opgesplitst. Deel 1 is uitgevoerd en betreft de oppervlaktesanering om het bouwterrein in te kunnen richten. Deel 2 wordt uitgevoerd wanneer de damwanden rondom geplaatst zijn en het uitgraven van dit deel van de bouwkuip start. Verwachting is dat dit in 2021 gerealiseerd wordt. De kosten worden door Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland gedragen. Het schap zal hier waarschijnlijk geen bijdrage in hoeven te doen. Om die reden wordt het risico laag ingeschat en is in de tabel 20% van € 285.000, zijnde € 57.000 opgenomen.

Risico 3: Essentaksterfte

Het recreatieschap heeft in 2017 besloten het areaal bos waarin essen voorkomt in een fasering van zes jaar om te vormen. In 2018, 2019 en 2020 is het planmatig bosbeheer in de eerste drie werkblokken uitgevoerd (Bleiswijkse Zoom Noord en Lage Bergse Bos, Bleiswijksezoom zuidelijk gedeelte en Zevenhuizenplas gedeeltelijk). In deze deelgebieden zijn alle aangetaste essen

weggehaald. Risicobomen in andere deelgebieden worden gemonitord. Waar nodig zijn deze inmiddels ook verwijderd. De progressie van de aantasting door essentaksterfte blijft vrij onvoorspelbaar maar wordt inmiddels als voldoende beheersbaar beschouwd. Verder is de aanpak van de essentaksterfte bij de herijking van het terreinbeheer-model geïmplementeerd in de meerjarenplanning groot onderhoud. Het risico voor het recreatieschap komt daarmee te vervallen.

Risico 4: Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats Hoge Bergse Bos

Uit de eindinspectie van de stortplaats in het Hoge Bergse Bos is gebleken dat het beheerssysteem dat rondom de stortheuvels is aangelegd niet optimaal werkt. Er is een (klein) risico dat in de toekomst een verontreiniging in het grondwater in de omgeving wordt vastgesteld, waardoor bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Met dit risico is in het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplan geen rekening gehouden. Indien een dergelijke saneringsnoodzaak aanwezig is, dan is de provincie Zuid-Holland van mening dat het recreatieschap gedurende 10 jaar (tot 1 juli 2025) rekening moet houden met kosten op basis van de maatregelen en de mogelijke kosten die op € 87.000 worden geraamd wat bij een lage kans leidt tot een impact van € 17.400. Het recreatieschap kan zich vinden in deze benadering die goedkoper is dan het hernieuwd aanleggen van de drainage.

Risico 5: Gerechtelijke procedure ivm geannuleerd evenement in 2016

De organisator van een in 2016 geannuleerd evenement heeft een procedure gestart jegens het recreatieschap. In deze procedure vordert de organisator van het geannuleerde evenement een verklaring voor recht (oordeel van de rechtbank) dat het recreatieschap destijds onrechtmatig heeft gehandeld jegens de organisator door het verlenen van de toestemming in een laat stadium te weigeren. Pas als de rechtbank de organisator hierin gelijk zal geven, zal geprocedeerd worden over de hoogte van de schade die de organisator hierdoor zou hebben geleden. De hoogte van die vordering is dus nu nog niet bekend en ook nog niet aan de orde.

Risico 6: Ezelbruggetje

De kinderboerderij Het Ezelsbruggetje in de Bleiswijkse Zoom wordt op basis van een mondelinge gebruiksovereenkomst geëxploiteerd. De huidige exploitant/beheerder is op gevorderde leeftijd en heeft te kennen gegeven binnenkort te stoppen. Hij heeft geen opvolger. Samen met de gemeente Lansingerland wordt gezocht naar een nieuwe partij die de exploitatie van het Ezelsbruggetje wil continueren. Met deze partij zullen heldere afspraken worden vastgelegd. Echter, zolang deze partij en deze afspraken er nog niet zijn draagt het recreatieschap het risico voor het opruimen van terrein, opstallen etc. indien de huidige exploitant/beheerder stopt. Het risico wordt gemiddeld laag ingeschat en is in de tabel 50% van circa € 30.000, zijnde circa € 15.000 opgenomen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten worden met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
netto schuldquote	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsrisico	71%	71%	71%	72%	71%	69%
structurele exploitatieruimte	2%	ntb	ntb	ntb	ntb	ntb

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdragen. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is.

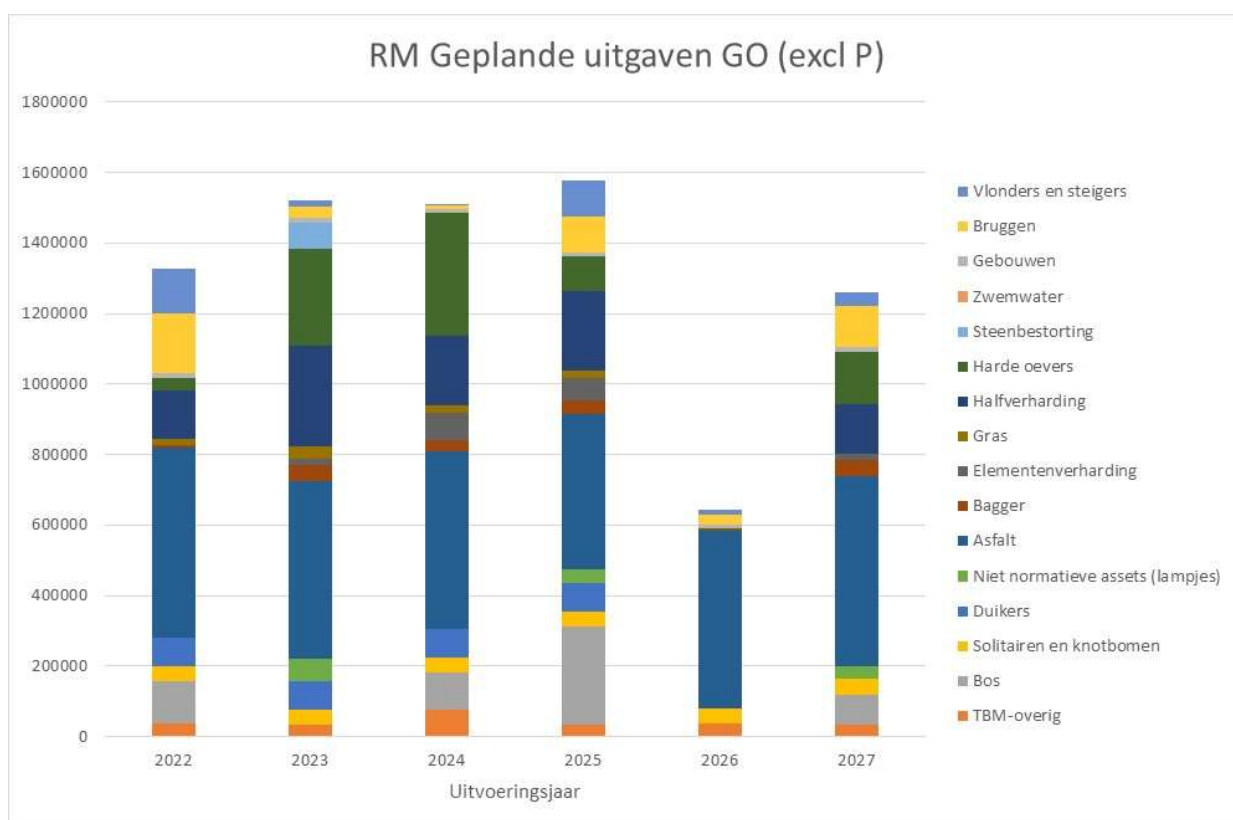
Vervangingsinvesteringen voor kunstwerken (> € 50.000) en gebouwen worden apart aan het bestuur ter besluitvorming aangeboden. Er staan voor 2022 geen vervangingsinvesteringen gepland.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren rekening gebaseerd op de meest recente schatting d.d. eind 2020 (v.w.b. de onttrekkingen) en verder zoals boven aangegeven.

STAND VOORZIENING	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening per 1 januari	3.902.817	3.393.307	2.523.823	2.511.608	2.266.841	2.030.847
Dotatie	1.570.788	1.575.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900	1.605.900
Onttrekking	2.080.299	2.445.383	1.618.117	1.850.666	1.841.894	1.921.989
Stand voorziening per 31 december	3.393.307	2.523.823	2.511.608	2.266.841	2.030.847	1.714.759

NB: de onttrekking 2021 is inclusief de vanuit 2019/2020 doorgeschoven werken.

In onderstaand staafdiagram zijn de geplande uitgaven voor Groot Onderhoud (*alleen de materiële lasten*) op de verschillende categorieën weergegeven. De bedragen zijn exclusief de personele lasten van 22%.

Conform de meerjarenplanningen Groot Onderhoud zijn voor 2022 de volgende maatregelen groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien (exclusief P-kosten):

Categorie	2022
TBM-overig	35.561
Bos	120.538
Solitairen en knotbomen	43.097
Duikers	80.758
Niet normatieve assets (lampjes)	-
Asfalt	538.080
Bagger	7.424
Elementenverharding	-
Gras	15.354
Halfverharding	139.798
Harde oevers	34.667
Steenbestorting	-
Zwemwater	-
Gebouwen	12.359
Bruggen	172.148
Vlonders en steigers	126.541
Totaal geplande uitgaven GO excl P	1.326.325
Totaal geplande uitgaven GO incl P	1.618.117

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Er wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. De renterisiconorm is niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen. Ook voor de komende 4 jaren worden geen geldleningen verwacht.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 miljoen. op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Dagelijks worden de rekeningen afgeroomd tot een bedrag van € 50.000 ten gunste van het schatkistbankieren.

EMU saldo

De berekening van het EMU-saldo is op transactiebasis. Dit betekent dat de daadwerkelijke betaling van belang is. De berekeningswijze is vergelijkbaar met het kasstelsel, dat voor het Rijk van toepassing is. De decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, voeren echter een administratie uit op basis van het baten-lastenstelsel. Dit stelsel is voor de decentrale overheden verplicht op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Het EMU-saldo wordt berekend door, afhankelijk van de kasmutatie, bij het exploitatiesaldo enkele posten op te tellen of af te trekken.

Berekening EMU-saldo (X 1.000)

Omschrijving	Telling	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+/+	-120	-120	-920	-1.832
Afschrijvingen tlv de exploitatie	+/+	65	65	65	65
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	-36	-270	-260	-340
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	0	0	0	0
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op investeringen in (im)materiële vaste activa	+/+	0	0	0	0
Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken	-/-	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	0	0	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-	0	0	0	0
Aandeel in EMU-saldo		-91	-325	-1.115	-2.107

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Binnen het grondbeleid van het natuur- en recreatieschap staan enkele uitgangspunten centraal.

Grond is een middel en geen doel. Voorop staat dat grond en vastgoed middelen zijn om schapsdoelen te bereiken; grondbeleid beantwoordt niet de vraag welke beleidsdoelen bereikt dienen te worden. Die vraag wordt beantwoord in bijvoorbeeld schapsvisies, gebiedsplannen en specifieke projecten. Grondbeleid faciliteert, is op uitvoering gericht en geeft handvatten voor het realiseren van doelstellingen op het vlak van natuur en (openlucht)recreatie, binnen de kaders van de Gemeenschappelijke Regeling.

Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie (van zowel kosten als opbrengsten) nagestreefd. Hiermee wordt bijgedragen aan het resultaat van de schapsbegroting.

Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht. Samenwerking en verbinding met andere publieke en private actoren biedt verbeterde kansen om de ambities voor natuur en recreatie te realiseren. Daarbij is het schap zich steeds bewust van haar rol ten opzichte van andere partijen (waaronder gemeenten, ook gelet op hun planologisch primaat). Het schap handelt in beginsel alleen binnen de begrenzing van taken en doelstellingen zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie. Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden tussen enerzijds grond en vastgoed en anderzijds maatschappelijke of commerciële (verdien)modellen van derden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.

Het schap zet in op risicomanagement dat past bij het specifieke risicoprofiel. Daarbij geldt dat het schap in beginsel niet risicodragend deelneemt in gebieds- en vastgoedontwikkelingen.

Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting.

In het programmaplan van de begroting wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen en de daarbij geldende financiële prognoses, kansen en risico's.

4.5 Bedrijfsvoering

De ondersteuning van het schap vindt plaats op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen Staatsbosbeheer, de provincie Zuid-Holland en het schap. In deze begroting is de lijn van de afgelopen jaren doorgetrokken om de kosten voor deze ondersteuning inzichtelijk te houden.

Productomschrijving	1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2. Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
Gebiedsbeheer	721.600				721.600
Economisch beheer	100.300				100.300
Regelgeving & handhaving	526.800				526.800
Communicatie	13.100				13.100
Planvorming & gebiedsontwikkeling		250.600			250.600
Bestuursproducten				109.100	109.100
Juridische ondersteuning & advisering				13.200	13.200
Financiën				74.100	74.100
Subtotaal	1.361.800	250.600	-	196.400	1.808.800
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	291.800				291.800
Totaal					2.100.600

5 Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2022

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
<i>Gewone bedrijfsvoering</i>			
LASTEN			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.832.517	4.344.000	4.446.600
Programma Ontwikkeling	242.500	245.900	250.600
Algemene dekkingsmiddelen	-	1.300	1.300
Overige structurele lasten	228	10.900	500
Overhead	231.678	222.100	227.200
Totaal lasten	5.306.923	4.824.200	4.926.200
BATEN			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	873.966	747.400	776.300
Programma Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	3.928.900	3.971.800	4.030.100
Overhead	-	-	-
Totaal baten	4.802.866	4.719.200	4.806.400
SALDO			
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.958.551	3.596.600	3.670.300
Programma Ontwikkeling	242.500	245.900	250.600
Algemene dekkingsmiddelen	3.928.672	3.959.600	4.028.300
Overhead	231.678	222.100	227.200
Saldo gewone bedrijfsvoering	504.057-	105.000-	119.800-
Kredieten			
<i>Lasten kredieten</i>	<i>427.379</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
- Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	255-	-	-
- Ontwikkeling	427.634	-	-
- Overhead	-	-	-
<i>Baten kredieten (bijdragen derden)</i>	<i>10.325</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
- Ontwikkeling	9.260	-	-
Saldo kredieten	417.054-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	921.111-	105.000-	119.800-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
<i>Toevoeging reserves</i>	<i>1.302.743</i>	<i>35.000</i>	<i>35.000</i>
- Algemene dekkingsmiddelen	411.688	35.000	35.000
<i>Onttrekking reserves</i>	<i>1.880.548</i>	<i>140.000</i>	<i>154.800</i>
- Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	159.432	140.000	154.800
- Ontwikkeling	1.309.428	-	-
- Algemene dekkingsmiddelen	411.688	-	-
- Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	577.805	105.000	119.800
Resultaat	343.306-	0-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Inhoudelijke toelichting

De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 van deze begroting zijn vermeld.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

De berekening van dit saldo en het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2021 tot en met 2025. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2020 vermeld.

Totaaloverzicht	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
ACTIVA						
Materiële vaste activa	4.850	4.820	4.756	4.692	4.628	4.564
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa	13.486	9.577	9.485	9.160	8.044	5.935
Totaal activa	18.336	14.397	14.241	13.852	12.672	10.499
PASSIVA						
Reserves	13.366	10.191	10.071	9.952	9.032	7.199
(Geraamd) resultaat	343-	-	-	-	-	-
Voorzieningen	3.700	2.806	2.770	2.500	2.240	1.900
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Vlottende passiva	1.613	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal passiva	18.336	14.397	14.241	13.852	12.672	10.499

Bedragen x € 1.000

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de daarop verrichte lineaire afschrijvingen.

De materiële vaste activa bestaan voor ruim € 3,3 mln. aan gronden en terreinen. Van de gronden die in eigendom zijn van Recreatieschap Rottemeren, totaal 1.254 hectare, zijn enkele gronden uitgegeven in erfpacht, met name aan exploitanten. Dit leidt jaarlijks tot erfpachtopbrengsten. Met deze exploitanten zijn langdurige erfpachtcontracten afgesloten.

Financiële vaste activa

N.v.t.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaat met name uit de uitzettingen in de Rijks schatkist (in het kader van het schatkistbankieren) en de liquide middelen.

Reserves

Bedragen x € 1.000

Staat van reserves	Saldo 1-1-2021	Resultaat bestemming	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022
Algemene Reserve	4.435	343	-	815	3.277	-	-	3.277
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	2.731	-	-	1.398	1.333	-	-	1.333
Reserve beheer Noordoever	2.108	-	-	121	1.987	-	121	1.866
Reserve vervangingsinvesteringen RM	48	-	35	-	83	35	-	118
Reserve Programma Rivieroevers	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Herinrichting gebied rond A16	2.914	-	-	449	2.465	-	-	2.465
Reserve Kwaliteitsimpuls RM (biodiversiteit)	50	-	-	50	-	-	-	-
Reserve Afschrijvingslasten RM	1.080	-	-	34	1.046	-	34	1.012
Subtotaal bestemmingsreserves	8.931	-	35	2.052	6.914	35	155	6.794
Totaal	13.366	343	35	2.867	10.191	35	155	10.071

Meerjarig perspectief staat van reserves	Saldo 1-1-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	3.277	-	-	3.277	-	-	3.277	-	-	3.277
BESTEMMINGSRESERVES										
Investeringsreserve	1.333	-	-	1.333	-	-	1.333	-	-	1.333
Reserve beheer Noordoever	1.866	-	120	1.746	-	121	1.625	-	121	1.504
Reserve vervangingsinvesteringen RM	118	35	-	153	35	-	188	35	48	175
Reserve Programma Rivieroevers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Herinrichting gebied rond A16	2.465	-	-	2.465	-	800	1.665	-	1.665	-
Reserve Kwaliteitsimpuls RM (biodiversiteit)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Afschrijvingslasten RM	1.012	-	34	978	-	34	944	-	34	910
Subtotaal bestemmingsreserves	6.794	35	154	6.675	35	955	5.755	35	1.868	3.922
Totaal	10.071	35	154	9.952	35	955	9.032	35	1.868	7.199

In de onttrekkingen van de reserves 2021 zijn al verwachte kredietlasten verwerkt, welke nog niet alle in de begroting 2021 zijn opgenomen. Deze onttrekkingen en toevoegingen worden bij de najaarsrapportage 2021 nader bepaald en verwerkt.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan het algemeen bestuur geen 'bepaalde' bestemming heeft gegeven. De Algemene Reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De tekorten en de overschotten op de jaarrekening komen in principe ten laste respectievelijk ten gunste van de Algemene Reserve.

Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen. De onttrekkingen worden bij de Najaarsrapportage 2022 bepaald.

Reserve beheer noordoever

Het Recreatieschap heeft voor het BRG (Bestaand Rotterdams Gebied) project Noordoever de verantwoordelijkheid voor het beheer van de Noordoever afgekocht. Om het beheer van de Noordoever over te nemen is een eenmalige afkoopsom beschikbaar gesteld door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam. Jaarlijks wordt voor beheer en onderhoud € 120.838 onttrokken en toegevoegd aan de exploitatie.

Reserve vervangingsinvesteringen

Eind 2014 is bij het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen besloten tot het instellen van deze reserve ter dekking van vervanging van inrichtingselementen in de gebieden. Alleen de vervangingen van kunstwerken (bruggen en steigers) van meer dan € 50.000 én alle vervangingen van gebouwen vallen onder de noemer vervangingsinvestering. Betreft nieuwe aanschafkosten (investering) van een object na afloop van de levensduur van een

inrichtingsvoorziening. Voor het doen van een vervangingsinvestering is een besluit van het algemeen bestuur nodig. Er zijn geen onttrekkingen voorzien voor de komende jaren.

Reserve afschrijvingslasten RM

Deze reserve dient ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de programma's (exploitatie) van de investeringen in maatschappelijk nut welke vanaf 2018 geactiveerd worden. In de najaarsrapportage wordt de geplande afschrijvingslast nader bepaald.

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022
Voorziening Groot Onderhoud	3.393	1.576	2.445	2.524	1.606	1.618	2.512
Voorziening puinstortgelden LNV	161	-	-	161	-	-	161
Voorziening afkoopsommen	145	-	24	121	-	24	97
Totaal	3.699	1.576	2.469	2.806	1.606	1.642	2.770

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen	Saldo 1-1-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening Groot Onderhoud	2.512	1.606	1.851	2.267	1.606	1.842	2.031	1.606	1.922	1.715
Voorziening puinstortgelden LNV	161	-	-	161	-	-	161	-	-	161
Voorziening afkoopsommen	97	-	25	72	-	24	48	-	24	24
Totaal	2.770	1.606	1.876	2.500	1.606	1.866	2.240	1.606	1.946	1.900

Voorziening Groot Onderhoud

Groot onderhoud is noodzakelijk om de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus en groot onderhoud heeft een cyclus groter dan een jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is deze voorziening beschikbaar. Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de resultaten uit het Terrein Beheer Model (TBM). De geplande onttrekkingen op de voorziening Groot Onderhoud zijn gebaseerd op de actualisatie van TBM eind 2020.

Voorziening Puinstortgelden LNV

De voorziening puinstortgelden LNV is geheel geoormerkt door het voormalige ministerie LNV en besteding kan plaatsvinden voor de aankoop van gronden en de inrichting hiervan in het Recreatiegebied.

Voorziening afkoopsommen:

Vanuit het project Hoekse Park zijn in 2015 enkele afkoopsommen ontvangen ten behoeve van toekomstig Regulier Onderhoud. Deze afkoopsommen zijn opgenomen in de Voorziening afkoopsommen. Vanaf 2017 wordt de jaarlijkse vrijval van € 24.157 verwerkt op het budget Regulier Onderhoud.

Langlopende schulden

Er zijn geen langlopende schulden.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan grotendeels uit verplichtingen, afrekeningen en ontvangen voorschotbedragen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de jaarrekening 2020.

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten in meerjarig perspectief	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten en baten gewone bedrijfsvoering				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.446.600	4.446.600	4.446.600	4.446.600
Programma Ontwikkeling	250.600	250.600	250.600	250.600
Algemene Dekkingsmiddelen	1.800	1.800	1.800	1.800
Overhead	227.200	227.200	227.200	227.200
Baten gewone bedrijfsvoering				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	776.300	776.300	776.300	776.300
Programma Ontwikkeling	-	-	-	-
Algemene Dekkingsmiddelen	4.030.100	4.030.100	4.030.100	4.030.100
Overhead	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	119.800-	119.800-	119.800-	119.800-
Kredieten				
Lasten kredieten	-	-	800.000	1.712.550
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	800.000-	1.712.550-
Totaal saldo van baten en lasten	119.800-	119.800-	919.800-	1.832.350-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoeging reserves	35.000	35.000	35.000	35.000
Onttrekking reserves	154.800	154.800	954.800	1.867.350
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	119.800	119.800	919.800	1.832.350
Resultaat	-	-	-	-

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Toelichting op belangrijke ontwikkelingen

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

In de structurele saldi van de meerjarenbegroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Geraamd resultaat	-	-	-	-
Geraamde incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Incidentele lasten				
- Kredieten mbt Herinrichting gebied rond A16			800.000	1.664.970
- Uitgaven vervangingsinvesteringen				47.580
Totaal	-	-	800.000	1.712.550
Incidentele baten				
Onttrekking reserve Herinrichting gebied rond A16			800.000	1.664.970
Onttrekking reserve vervangingsinvesteringen				47.580
Totaal	-	-	800.000	1.712.550
Structureel saldo van de begroting	-	-	-	-

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Structurele toevoegingen				
Reserve vervangingsinvesteringen RM	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal	35.000	35.000	35.000	35.000
Structurele onttrekkingen				
Investeringsreserve				
Reserve beheer Noordoever	120.838	120.838	120.838	120.838
Reserve afschrijvingslasten activa maats nut	34.000	34.000	34.000	34.000
Totaal	154.838	154.838	154.838	154.838

De toevoeging aan de vervangingsinvesteringsreserves is voor de lange termijn, dit budget is benodigd om bruggen en steigers te vervangen.

Op de investeringsreserve wordt structureel € 34.000 onttrokken t.b.v. structurele dekking afschrijvingslasten maatschappelijk nut. Aan de Reserve Beheer Noordoever wordt jaarlijks voor beheer en onderhoud € 120.838 onttrokken o.b.v. eerdere besluitvorming.

Bij de najaarsrapportages worden de geraamde afschrijvingslasten van de geactiveerde investeringen maatschappelijk nut bijgesteld en worden gedekt vanuit de ingestelde reserve afschrijvingslasten RM.

Bijlagen

Bijlage "Programma's, producten en taakvelden".

Verdeling taakvelden	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.641.800	57.400	3.584.400-
Gebiedsbeheer	3.641.800	57.400	3.584.400-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	251.000	718.900	467.900
Economisch beheer	251.000	718.900	467.900
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	527.600	-	527.600-
Regelgeving & Handhaving	527.600	-	527.600-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	26.200	-	26.200-
Communicatie	26.200	-	26.200-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.446.600	776.300	3.670.300-
Ontwikkeling			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	250.600	-	250.600-
Planvorming & gebiedsontwikkeling	250.600	-	250.600-
Totaal Ontwikkeling	250.600	-	250.600-
Algemene dekkingsmiddelen			
0.5 - Treasury	1.300	-	1.300-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	500	-	500-
Algemene dekkingsmiddelen	1.800	-	1.800-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	1.800	-	1.800-
Overhead			
0.4 - Overhead	113.700	-	113.700-
Bestuursproducten	113.700	-	113.700-
0.4 - Overhead	16.700	-	16.700-
Juridische ondersteuning en advisering	16.700	-	16.700-
0.4 - Overhead	96.800	-	96.800-
Financiën	96.800	-	96.800-
Totaal Overhead	227.200	-	227.200-
Saldo gewone bedrijfsvoering	4.926.200	776.300	4.149.900-
Kredieten			
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	4.926.200	776.300	4.149.900-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
0.8 - Overige baten en lasten	-	154.800	154.800
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	35.000	-	35.000-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	35.000	154.800	119.800
Resultaat	4.961.200	931.100	4.030.100-
Algemene Dekkingsmiddelen			
0.11 Deelnemersbijdrage		4.030.100	
Totaaltelling lasten en baten	4.961.200	4.961.200	

Bijlage "Samenvatting bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
0.4 - Overhead	227.200	-	227.200-
0.5 - Treasury	1.300	-	1.300-
0.8 - Overige baten en lasten	35.000	154.800	119.800
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.697.700	776.300	3.921.400-
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	4.030.100	4.030.100
Totaaltelling lasten en baten	4.961.200	4.961.200	-

Bijlage “Conversiestaat”

Productomschrijving	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
Dienstverlening SBB	721.600		721.600-
Materiële lasten	2.920.200	57.400	2.862.800-
<i>Gebiedsbeheer</i>	3.641.800	57.400	3.584.400-
Dienstverlening SBB	100.300		100.300-
Materiële lasten	150.700	718.900	568.200
<i>Economisch beheer</i>	251.000	718.900	467.900
Dienstverlening SBB	526.800		526.800-
Materiële lasten	800	-	800-
<i>Regelgeving & Handhaving</i>	527.600	-	527.600-
Dienstverlening SBB	13.100		13.100-
Materiële lasten	13.100	-	13.100-
<i>Communicatie</i>	26.200	-	26.200-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	4.446.600	776.300	3.670.300-
Ontwikkeling			
Dienstverlening SBB	250.600		250.600-
Materiële lasten	-	-	-
<i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	250.600	-	250.600-
Totaal Ontwikkeling	250.600	-	250.600-
Algemene dekkingsmiddelen			
Bank- en treasurykosten	1.300		1.300-
Onvoorziene lasten	500		500-
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	1.800	-	1.800-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	1.800	-	1.800-
Overhead			
Dienstverlening SBB	109.100		109.100-
Materiële lasten	4.600	-	4.600-
<i>Bestuursproducten</i>	113.700	-	113.700-
Dienstverlening SBB	13.200		13.200-
Materiële lasten	3.500	-	3.500-
<i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	16.700	-	16.700-
Dienstverlening SBB	74.100		74.100-
Materiële lasten	22.700	-	22.700-
<i>Financiën</i>	96.800	-	96.800-
Totaal Overhead	227.200	-	227.200-
Saldo gewone bedrijfsvoering	4.926.200	776.300	4.149.900-
Kredieten			
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	4.926.200	776.300	4.149.900-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	154.800	154.800
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	35.000	-	35.000-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	35.000	154.800	119.800
Resultaat	4.961.200	931.100	4.030.100-
Algemene Dekkingsmiddelen			
Deelnemersbijdrage		4.030.100	
Totaaltelling lasten en baten	4.961.200	4.961.200	